

Folkhälsa, livsglädje och respekt för naturen genom friluftsliv

Friluftsrådets riksorganisations
verksamhetsberättelse 2023

Innehåll

1. Vår verksamhet bidrar till ett bättre samhälle.....	4
2. Tillsammans får vi fler att ta del av naturen och friluftslivet.....	7
3. Friluftslivet spelar stor roll för folkhälsan i Sverige.....	8
4. Vi har stärkt det ledarledda friluftslivet.....	9
5. Vi har synliggjort och ökat friluftslivet samhällsbidrag.....	19
6. Vi har inspirerat allmänheten till friluftsliv.....	25
7. Friluftsförändringen 2030.....	28
8. Friluftsförändringen våra partners.....	32
9. Riksorganisationen och förtroendevalda.....	33

1 Om Friluftsförbundet

Vår verksamhet bidrar till ett bättre samhälle

Friluftsförbundet är en demokratisk, partipolitiskt och religiöst obunden ideell organisation. Vårt uppdrag är att bidra till ökad folkhälsa, livsglädje och respekt för naturen via friluftsliv.

Vi främjar och stärker fysisk aktivitet och hälsa, motverkar psykisk ohälsa, minskar ensamhet och bidrar till en ökad respekt för naturen. Det gör vi genom ledarledda friluftaktiviteter i rörelse och gemenskap. Det är vårt bidrag till ett ännu bättre samhälle.

Vi ska ständigt inspirera, stötta och leda det ideella engagemanget. I takt med att Friluftsförbundet utvecklas och växer blir även vårt bidrag till ett mer hållbart samhälle tydligare och ännu större.

Verksamheten bedrivs lokalt, regionalt och nationellt. Vi verkar för jämlikhet och mångfald, tillgänglighet och inkludering och bidrar till förbättrad folkhälsa genom friluftsliv. Som organisation har vi mycket goda förutsättningar att vara ett föredöme inom social och ekologisk hållbarhet.

Vi strävar efter att utveckla verksamheten så att vi maximerar organisationens positiva och minimerar vår negativa inverkan på ekosystemen och klimatet. Vi sprider kunskap om och värnar allemansrätten i all vår verksamhet. Respekt för naturen är en tydlig del i våra verksamheter.

Vi verkar i linje med Sveriges friluftsmål, samt de globala 2030-målen och har ett särskilt fokus på #3 God hälsa och välbefinnande, #4 God utbildning, #11 Hållbara städer och samhällen,

#13 Bekämpa klimatförändringarna, och #15 Ekosystem och biologisk mångfald.

Så låt äventyret börja, oavsett om det är stort eller litet, långt borta eller nära: en topptur på fjället, en skridskotur i skärgården, ett par timmar i ett naturreservat eller små stunder i skogsdungen runt knuten.

Äventyret är nära!

Strategi 2030 styr vårt arbete

Friluftsförbundet arbetar utifrån Strategi 2030. Strategin har tre huvudstrategier: att erbjuda fler äventyr genom ledarlett friluftsliv, öka friluftslivets samhällsbidrag och inspirera allmänheten till friluftsliv. Utöver våra tre huvudstrategier genomsyras verksamheten av tre fokusområden, **Ett** Friluftsförbundet, friluftslivets mångfald och ett hållbart friluftsliv.

Kort om oss

7,7

miljoner
aktivitetstimmar

295

lokalavdelningar

300

utbildningsledare

412

förskolor
och skolor

8 700

ledare

12 200

ledarkompetenser

108 000

medlemmar

117 000

följare på
sociala medier

2 miljoner

unika besök
på webben

2 Generalsekreteraren har ordet

Tillsammans får vi fler att ta del av naturen och friluftslivet

1 500 personer. Det är lika många invånare som i Mörbylånga, Järvsö och på Smögen. Eller siffran på antalet personer som ledarutbildades inom Friluftsrämjandet under 2023. Inom paddling, klättring, skidåkning eller vår barnverksamhet. Bara för att nämna några av alla våra verksamhetsgrenar.

Tillsammans är vi nu 8700 ledare som skapar friluftsäventyr. En smått otrolig siffra, och som visar på den starka verksamhet som har byggts upp under över 130 år och där vi fortsätter att möjliggöra för fler att ta del av friluftsäventyr. Runt knuten eller längre bort. Året runt, över hela landet och för alla åldrar.

Det finns såklart många höjdpunkter att lyfta från 2023, och på kommande sidor ger vi en inblick i några av årets alla resultat. Men när jag nu får chansen vill jag, förutom alla nybakade ledare, passa på att nämna något som värmdes lite särskilt under året. Nämligen ett besök på premiären för vårt första ungdomsforum. Under en helg på senhösten samlades unga ledare och medlemmar för att prata om hur vi kan stärka ungas roll inom Friluftsrämjandet och det unga friluftslivet i samhället. Vilken enorm kraft och potential! Jag kommer särskilt ihåg en deltagare som jag fikade med och som uttryckte det på ett klockrent sätt: Här i Friluftsrämjandet får alla plats, och när jag kommer ut i naturen känner jag ett lugn jag aldrig kan få genom telefonen eller i skolan.

Att fler skulle må bra av friluftsliv och utevistelser är ingen nyhet för våra medlemmar. Men det finns personer vi aldrig kommer att nå genom våra friluftsäventyr som genomförs på deltagares fritid. Därför är det mycket glädjande att se hur

våra ledares kompetens idag även används vid utbildningar för personal inom förskola, skola, vård och omsorg. Personer som sedan genom sitt yrke tar med skolelever, patienter eller brukare ut i naturen. Och på så sätt skapar folkhälsa genom friluftsliv. För målgrupper vi kanske aldrig annars hade nått. Snacka om att leva sitt uppdrag.

Ett stort tack för ditt engagemang, oavsett om du är ledare, ideellt aktiv, medlem, anställd eller är verksam hos någon av våra samarbetspartners. Tillsammans får vi fler att ta del av naturen och friluftslivet. På köpet skapar vi folkhälsa och livsglädje!

Kristina Ljungros
Generalsekreterare Friluftsrämjandet

3 Friluftsliv och omvärlden

Friluftslivet spelar stor roll för folkhälsan i Sverige

Friluftsliv är högt skattat hos en stor del av befolkningen, och sju av tio svenskar uppger att de upplever återhämtning i naturen. Forskning visar att personer som har nära till grönområden går ut oftare, är mindre stressade, håller sig friskare och lever längre statistiskt sett än dem som bor längre ifrån naturen.

Naturhälsoforskningen visar att detta i sin tur kan leda till minskade sjukvårdskostnader, och det råder idag ingen tvekan om att naturvistelser kan förebygga fysisk och psykisk ohälsa hos människor i alla åldrar.

Friluftslivets positiva värden för den enskilda individen, såväl som för folkhälsan, är väl styrkta genom forskning, och att friluftsliv uppskattas av många är väl känt bland oss organisationer som arbetar med att möjliggöra friluftsliv för fler. I en tid när många andra ideella föreningar tappar medlemmar är vår medlemsbas stabil och vi lockar varje år många nya ledare och deltagare till vår verksamhet. Det är givetvis mycket glädjande, men samtidigt ser vi stora skillnader mellan hur olika grupper tar del av friluftsliv. För tjugo år sedan var 80 procent av alla barn och unga ofta ute i naturen, idag är den siffran nere i 50 procent. Att vända denna trend och skapa förutsättningar för att inte minst barn och unga ska få ta del av friluftsliv och utevistelser är därför en central fråga.

Samtidigt som intresset för att utöva friluftsliv är stort har förutsättningarna för att göra detsamma påverkats till

det negativa under året. Under 2023 minskade länsstyrelsernas budget för friluftsinfrastruktur, naturreservat och nationalparker med två tredjedelar. Neddragningar som försvårar möjligheten att hålla efter vandringsleder, att tömma dass, hålla vindskydd och grillplatser öppna eller att ta ut skolklasser i naturen. Det är en av anledningarna till att Friluftsfrämjandet under året höjt rösten kring vikten av att skapa bättre förutsättningar för att utöva friluftsliv.

Många människor utövar friluftsliv på egen hand, men för många är även det ledarledda friluftslivet av stor vikt, som en första väg ut i naturen, eller som guidning i det utmanande äventyret för personer med stor friluftsvana. Det ledarledda motionsbaserade friluftslivet skulle kunna bidra med mycket större samhällsnytta än vad som möjliggörs idag.

Såväl regeringen som oppositionen uttrycker en vilja att satsa på stärkt folkhälsa. Det är positivt. Men det behövs resurser. Därför driver Friluftsfrämjandet också frågan om behovet av satsningar och ökad finansiering för friluftslivet.

4 Huvudstrategi 1

Vi har stärkt det ledarledda friluftslivet

I nästan 300 lokalavdelningar skapar vi äventyr genom våra nära 8 700 ideella ledare. Ledare som utbildats inom Friluftsakademin, vår utbildningsorganisation som drivs av Friluftsfrämjandets riksorganisation, regionerna och ideella krafter tillsammans.

Uppdraget är att vara en plattform där vi erbjuder och utvecklar attraktiva och kvalitativa utbildningar och fortbildningar för våra tusentals ledare. Utifrån våra värderingar, ledarskap och ett upplevelsebaserat lärande skapar vi igenkänning, kvalitet och likvärdighet mellan utbildningar, ledare och deltagare. Med Friluftsakademin bidrar vi till ett aktivt friluftsliv både här och nu och i framtiden.

Våra ledare skapar äventyr på sin fritid, för medlemmar som deltar på sin fritid. På så sätt skapar vi livsglädje för den enskilda individen, och folkhälsa på samhällsnivå. En stark ledarbas och bra utbildningsverksamhet är kärnan i vår verksamhet. Omgivningens intresse för att engagera sig i Friluftsfrämjandet är stort. Under 2023 kontaktade flera tusen personer oss spontant och uttryckte intresse för att bli ledare. Under året utbildade vi cirka 1500 nya ledare.

Under 2023 har arbetet med att etablera utbildningsorganisationen och den nya avdelningen Friluftsakademin och regionstöd fortsatt. Utbildningar har planerats för att utgöra hjälp, stöd och inspiration till verksamheten i lokalavdelningarna och bidra till att vi är ett Friluftsfrämjandet. Alla deltagare ska ges möjlighet till samma innehåll och kvalitet inom hela Friluftsfrämjandet.

Satsningar inom ledarakademin under 2023

I slutet av medlemsåret 2023 hade vi 12 211 ledarkompetenser, vilket var en ökning med 4 procent jämfört med föregående år. Antalet unika ledare var 8 657, en ökning med 4,6 procent. Vi hade 301 utbildningsledare, ungefär samma antal som år 2022.

Utvecklingsgrupper och utbildningsteam i våra grenar

Utvecklingen av våra utbildningar och genomförandet av ledarutbildningar sker med hjälp av ideella krafter i utvecklingsgrupper och utbildningsteam. Här fångar vi engagemanget och erfarenheten hos hundratal av våra mest erfarna ledare.

Med stöd av några få anställda på rikskontoret och i regionerna genomför de utbildning av nya ledare i alla våra grenar vilket bidrar till att vi kan erbjuda äventyr för medlemmar i lokalavdelningar i hela landet.

Utbildning och erfarenhetsutbyte för utbildningsledare

Vi har under 2023 utbildat 28 nya utbildningsledare. Friluftsförbundet utbildningsledarutbildning förbereder deltagarna inför uppdraget att utbilda ledare inom Friluftsakademin, med sann passion för friluftslivet, med stor kunskap och i varm gemenskap.

Genom att ha deltagare från många olika verksamheter och regioner skapar utbildningsledarutbildningen förutsättningar för

ett givande erfarenhetsutbyte och vi bygger tillsammans känslan av Ett Friluftsförbundet.

Digitalt lärande

Under 2023 har arbetet med att utveckla vårt digitala lärande fortsatt. En tillbakablick och utvärdering av övergripande e-strategi är gjord. Även en värdering och prioritering kring vilka e-utbildningar och manualer som ska produceras framåt samt uppdatering av befintliga e-utbildningar och kvalitetssäkring av dessa. Vi kan nu även mäta hur många som går de av våra utbildningar som ligger utanför inloggat läge på hemsidan. Under 2023 har e-utbildningarna Skapa och hantera äventyr och Karta och kompass färdigställts.

Krishantering

Friluftsförbundet arbetar för att våra äventyr ska vara trygga och säkra men skrubbsår kommer att fortsätta vara en naturlig del av utövandet. Krishantering och jourarbete sker löpande. Friluftsförbundets säkerhetsarbete utvecklas och förbättras ständigt och som ett led i detta har vi under året påbörjat vårt arbete med att utveckla incidentrapporteringen. Vi har genomfört workshops och tagit fram en handlingsplan och identifierat byggstenarna i vårt säkerhetsarbete.

Under året har det inte varit någon större krishantering som påverkat organisationen, eller föranleder större förändringar.

30 incidenter har rapporterats in, analyserats och återkopplats av verksamhetsansvariga och ansvariga utvecklingsgrupper, 1 samtal via journumret har hanterats under året, ett förebyggande samtal för att undvika en eventuell incident.

Äventyr – vår verksamhet

Friluftsförbundet skapar roliga, trygga och lärorika äventyr i gemenskap – i skogen, på vattnet, snön, isen och på fjället. Året runt, genom hela livet, över hela landet. Tillsammans med oss blir friluftslivet både roligare, tryggare och mer lärorikt. Hos Friluftsförbundet är det inte tävlandet som står i fokus – här kan alla vara med!

Vandring

Vandring är en av våra mest populära verksamheter. Varje år arrangerar Friluftsförbundet fler än tusen vandringar över hela landet, allt från längre vandringar över flera dagar till kortare turer i naturområdet runt knuten. De allra flesta av våra vandringar kräver liten eller ingen förkunskap, vilket gör att många kan delta utifrån sin förmåga.

Några resultat från 2023:

- 1 600 aktiviteter, 25 600 deltagare, 840 ledare, 20 utbildningsledare
- Vi har möjliggjort för fler att bli ledare genom att öka ledarutbildningens självstudier och minskat den fysiska träffen till en dag
- Vi har genomfört en fotografering, som resulterat i nya bilder som gestaltar vandring i stadsnära natur
- Under 2023 är vandring den verksamhetsgren som har störst medialt genomslag med nästan 600 publicerade artiklar
- Arbete för att beskriva och kommunicera exempel på vandringens betydelse för att förebygga ofrivillig ensamhet har genomförts

Mountainbike

Upptäck naturen på cykel! Över stock och sten, uppför och utför – att cykla mountainbike är ett kul sätt att komma ut i naturen. Intresset för mountainbike ökar, och fler lokalavdelningar erbjuder nu mountainbike-äventyr, i stora delar av landet.

Några resultat från 2023:

- 650 aktiviteter, 7 000 deltagare, 530 ledare, 20 utbildningsledare
- Vi har initierat ett utvecklingsarbete av ett nytt utbildningssteg, utifrån tidigare genomförd undersökning av behov från ledare samt kartläggning av andra utbildande organisationer
- Vi deltog på en nationell MTB-konferens i Åre där för att tillsammans med andra organisationer, kommuner, länsstyrelser, regioner och ledbyggare diskutera utveckling och samverkan.

Fjäll

Våra svenska fjäll lockar många och tack vare Friluftsrådet får deltagarna en upplevelse som är säker, njutbar och som ger minnen för livet.

Några resultat från 2023:

- Steg 1-utbildning med 8 deltagare genomfördes vid Storulvån
- Steg 2-utbildning med 9 deltagare genomfördes vid Katterjokk
- En nationell fjälledarträff med fokus på orientering arrangerades i Storulvån för cirka 20 personer.
- En nationell fjälledarträff med fokus på dåligt väder genomfördes i Stockholm med cirka 30 deltagare.
- En toppturskurs arrangerades för att undersöka intresset för topptursskidåkning i Friluftsrådet

Vildmarksäventyr

Vildmarksäventyr – det bästa inom friluftsliv? Att poppa popcorn i vindskydd, sova i sovsäck under stjärnorna, sitta med vännerna kring en lägereld – det ger minnen för livet! Vildmarksäventyr är Friluftsrådet verksamhet för barn, ungdomar och unga vuxna.

Några resultat från 2023:

- 870 aktiviteter, 16 000 deltagare, 2 100 ledare, 45 utbildningsledare
- Vi har infört digitala självstudier som en del i grundutbildningen av Vildmarksäventyr med goda resultat
- Vi har tagit fram en nationell utbildningsplan för Påbyggnad Vildmarksäventyr, för ledare som utbildar sig vidare från Skogsmulle till Vildmarksäventyr

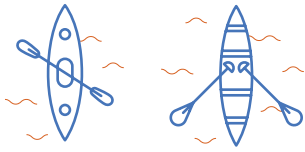

Klättring

Pirrigt eller alldeles, alldeles underbart? Klättring kan vara båda delarna. Hos oss kombineras adrenalin och teknik med naturupplevelser och gemenskap. Du kan klättra inomhus eller utomhus – men alltid med erfarna ledare under säkra förhållanden.

Några resultat från 2023:

- 300 aktiviteter, 3 200 deltagare, 90 ledare, 3 utbildningsledare
- Under året har vi genomfört en klätterledarutbildning i Umeå, Region Norr och en i Grönbrink, Region Mälardalen. Genom våra utbildningsledare ökar vi möjligheten att nå fler och nya klättrare. Det finns bland annat en stor efterfrågan för fler barngrupper inom klättring.

På vatten: Kajak & kanadensare

Det är många av våra medlemmar som uppskattar att möta naturen nära vattenytan i en kajak eller kanadensare. Friluftsförbundet arrangerar allt ifrån kortare paddlingar med fokus på teknik och övningar, till längre turer med mer fokus på äventyr och upplevelser. Gemenskap, tid att njuta av naturen och säkerhet genomsyrar våra äventyr på vatten.

Några resultat från 2023:

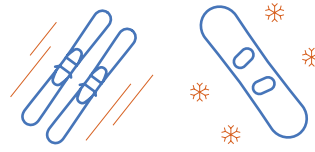
- 1 100 aktiviteter, 10 000 deltagare, 830 ledare, 40 utbildningsledare

Kajak

- Utbildningsplan Intro till steg 1 testades av Region Mälardalen
- På Kajakfestivalen på Rågö samlades 45 deltagare, för att utbyta erfarenheter och inspirera varandra att utveckla paddlingen i lokalavdelningarna. Målet är att långsiktigt kunna erbjuda fler turer i olika svårighetsgrad för våra medlemmar

Kanadensare

- På Canadensarsymposiet som vi arrangerade i samarbete med Kanotförbundet och Sjöviks folkhögskola samlades 40 deltagare
- Vi deltog i gruppen Älvåterställning där vi bevakar att kanotintresset tas till vara vid återställning efter flottning och mindre kraftverksdammar
- Utbildningsplan för påbyggnad kanot till steg 3 strömmande vatten har fastställts

På snö: Skidor och snowboard

Vår verksamhet på snö innebär äventyr på alpint, telemark, snowboard och längdskidor. Verksamheten består i huvudsak av skidskolor i drygt 80 lokala hemmabackar runt om i Sverige, varav cirka 25 drivs av Friluftsförbundets lokalavdelningar. Utöver skidskola erbjuder lokalavdelningarna exempelvis Freeskiers: skid- och snowboardåkning för barn och ungdomar som vill träffas och åka i hemmabacken i organiserad form, men utan tävling och prestationskrav.

Några resultat från 2023:

- 480 aktiviteter, 9 500 deltagare, 1 150 ledare, 90 utbildningsledare
- Vi har deltagit i Skidrådets styrelse och utbildningsgrupp kring frågor som utbildningssystem, utbildningsmaterial och andra utvecklingsfrågor, med fokus på att få fler på snö
- Vi har haft en upptaktsträff i Vemdalen för utbildningsledare för utförsåkning där cirka 50 personer inom alpint, telemark, snowboard och para/funktionell skidåkning
- Vi har deltagit i projektet "Lokala backen – för miljö och folkhälsa" – för att stödja och framtidssäkra ideellt drivna skidbackar
- Vi har samverkat med Fritidsbanken och gjort en gemensam kartläggning kring tillgänglighet av parautrustning

På is: Långfärdsskridsko och skridskoskola

Långfärdsskridsko

Att glida fram på isen med långa skär är en fantastisk naturupplevelse. Hos oss åker vi alltid i grupp med erfarna ledare för att alla ska känna sig trygga och kunna utveckla sitt åkande.

Friluftsrådet ordnar också skridskoskola som vänder sig till barn, ungdomar och vuxna som vill lära sig åka vanliga skridskor eller utveckla sin åkning.

Några resultat från 2023:

- En nationell Steg 1 ledarutbildning har genomförts gemensamt med alla regioner
- En nationell fortbildningsträff med teknikträning och föreläsningar om isprognoser och motivation har genomförts
- Vi har producerat nio teknikfilmer som finns publicerade på Youtube
- Vi har deltagit i Issäkerhetsrådet

Några resultat från 2023:

- 260 aktiviteter, 6 200 deltagare, 600 ledare, 15 utbildningsledare
- Ett nationellt utbildningsteam har bildats

Skogsmulle och skogens värld

Skogsmulle och skogens värld är vår verksamhet för de yngre barnen där vi upptäcker och utforskar naturen tillsammans på ett lekfullt och inspirerande sätt. Skogsmulle och skogens värld är samlingsnamnet för de fem olika grupper barnen delas in i beroende på ålder. Äventyren leds alltid av två ledare utbildade i Friluftsrådet just för att leda barn i åldersgruppen.

Några resultat från 2023:

- 890 aktiviteter, 17 800 deltagare, 2 700 ledare, 40 utbildningsledare
- Vi har infört digitala självstudier som en del i grundutbildningen av Skogsmulle och skogens värld med goda resultat
- En ny bok, *Skogsmulles friluftsbok*, har tagits fram och lanserats
- En poster om Allemansrätten och Skogsmulles spår om allemansrätten har tagits fram och lanserats både inom organisationen och till allmänheten
- Vi har tagit fram en nationell utbildningsplan för Öppna skogsläntan

Särskilda satsningar

Äventyrsveckan

I juli 2023 genomfördes vår första Äventyrsvecka i Idre fjäll. Syftet var att tillgängliggöra friluftsliv för fler genom att erbjuda både ledare och medlemmar att delta i en vecka med gemenskap och härliga friluftaktiviteter. Äventyrsveckan la stor tonvikt på de tre hållbarhetsaspekterna, social, ekologisk och ekonomisk.

Totalt deltog 280 personer, av dessa var 65 procent vuxna, 9 procent ungdomar och 26 procent barn. Exempel på aktiviteter var pinnbrödsgrillning, vandring, cykling, kokkaffeevent och föredrag. Deltagarna uppskattade de gemensamma träffpunkterna på lägerplatserna och de gemensamma kvällsaktiviteterna, samt webshopens butik och köp och säljbordet i Eldpallkojan, där man kunde köpa och sälja begagnade friluftskläder och friluftsprylar.

Veckan var mycket uppskattad av de ledare och medlemmar som deltog. Kostnaden för att arrangera en tematisk vecka såsom Äventyrsveckan eller den tidigare Ledarveckan behöver dock externa samarbeten för att vara ekonomiskt hållbar. Att nå ut med aktiviteter

och äventyr för Friluftsförbundet medlemmar görs idag bäst av lokala ledare som har kännedom om och löpande kontakt med medlemmarna. Det finns en stor potential i att använda upplägg, aktiviteter och koncept lokalt och regionalt inom organisationen.

Motverka ofrivillig ensamhet

Friluftsförbundet har under hösten 2023, inom ramen för projektet Ofrivillig ensamhet, påbörjat en lösning för att kunna "prova på" våra aktiviteter utan att vara medlem i Friluftsförbundet. Med den nya lösningen sänker vi trösklar och öppnar för att fler kan delta i och testa Friluftsförbundets verksamhet utan att vara medlem. Samtidigt har vi kartlagt befintlig verksamhet med lågt insteg som bidrar till social samvaro. Kartläggningen har gett oss kunskap om nuläget men också lärdomar kring hur vi kan utvecklas och vad vi behöver göra härnäst.

Vi har även genomfört en målgruppsanalys riktad mot unga respektive äldre. Båda grupperna vittnar om en tystnadskultur och stigma kring ensamhet och att det kan vara svårt att bryta. Många efterlyser enklare aktiviteter där ingången är social samvaro och gemenskap.

Närmare 70 deltagare samlades i november på Friluftsrämjandets första Ungdomsforum.

Slutligen har vi inlett arbetet med att implementera och sprida kunskap om ofrivillig ensamhet i vår organisation (regioner, riksorganisationen, ledare och förtroendevalda) för att ge inspiration och kunskap för att själva ta steg för bredda verksamhet och verka för att motverka ofrivillig ensamhet.

Ett enat ledarskap för Friluftsrämjandet – ny ledarskapslitteratur på gång

Under året har ett fortsatt aktivt arbete skett med att beskriva Friluftsrämjandets ledarskap och hur det ska genomsyra alla verksamhetsgrenar inom samtliga delar av organisationen. Arbetet har involverat ideellt aktiva i hela Friluftsrämjandet och planeras under 2024 presenteras i form av en ny ledarskapslitteratur.

Insikter från ledarresan

Ledarresan är en kartläggning av våra medlemmars behov och drivkrafter, som genomfördes under 2022. Den innehåller kunskap som kan användas för att utveckla vår verksamhet, så att våra medlemmar, förtroendevalda och ledare trivs och stannar länge.

Under 2023 har vi arbetat vidare med några av de insikter som Ledarresan har gett oss. Bland annat har vi anordnat två inspirationsseminarier med ungefär 50 deltagare per seminarium. Det första seminariet hade temat "vårda engagemanget" och syftade till att ge ökad kunskap om vikten av att vårda ideellt engagerade. Det andra seminariet hade temat "det levande engagemanget" och syftade till att genom forskning visa på hur det ideella engagemanget ser ut i Sverige i stort.

Det unga Friluftsrämjandet

Nästan hälften av Friluftsrämjandets medlemmar består av barn och unga. Under 2023 har vi fortsatt arbetet med att stärka det unga Friluftsrämjandet. Bland annat samlades närmare 70 deltagare i åldrarna 13–25 år under en helg i november på Friluftsrämjandets första Ungdomsforum, som ersätter den tidigare Ungdomsstämman. Genom Ungdomsforum vill vi skapa en plats för unga inom organisationen att träffas, utbyta erfarenheter och lära känna andra från olika delar av Sverige. På programmet fanns workshops kopplat till ämnen såsom hållbarhet, kommunikation, föreningsdemokrati, men också härligt häng runt lägerelden.

Ett välkommet tydliggörande från Skatteverket

Skatteverket kom under året med ett glädjande tydliggörande där man slog fast att Friluftsrämjandets verksamhet ska undantas från arbetsgivaravgifter för ersättningar till ledare, utbildningsledare eller funktionärer. Skatteverket hänvisar till ett tidigare beslut från Regeringsrätten som slagit fast att Friluftsrämjandets verksamhet är att likställa med idrottslig verksamhet och att Friluftsrämjandet därmed ska ingå i det undantag som görs för idrotten.

Beslutet innebar att lokalavdelningar och regioner, liksom idrotten, inte behöver betala arbetsgivaravgifter på ersättningar till ledare, utbildningsledare eller funktionärer om ersättningen sammanlagt under året är lägre än ett halvt prisbasbelopp.

5 Huvudstrategi 2

Vi har synliggjort och ökat friluftslivets samhällsbidrag

Genom att skapa förutsättningar för barn och vuxna att ta del av friluftslivet på andra arenor än fritiden bidrar vi till förbättrad folkhälsa och livsglädje för fler. Det är vår organisations ändamål sedan vi grundades för 130 år sedan.

Svenska folket rör sig för lite och stillasittandet ökar i alla åldersgrupper. Barn och ungdomar tillbringar 70 procent av sin vakna tid stillasittande. Under 2023 fortsatte Friluftsfrämjandets arbete med att tillgängliggöra friluftslivet för fler, och öka samhällets friluftskunskap, till exempel genom att utbilda pedagoger och personal i skolan och vården i friluftsliv som verktyg för att skapa positiva hälsoeffekter. Vår friluftskunskap har också omvandlats till krisförberedande utbildningar i konceptet Krisvis.

För att kunna nå en större del av befolkningen vill vi stärka vår roll som utbildare av yrkesverksamma, det vill säga personer som inom ramen för sitt arbete kan använda friluftsliv som en metod, till exempel inom förskola, skola, vård, omsorg eller andra sektorer. Under 2023 påbörjades arbetet med att se över hur vi kan erbjuda vår kompetens till nya arenor och därigenom nå nya målgrupper, genom samarbete med flera olika yrkesprofessioner. Särskilt fokus har varit på friluftsliv och psykisk hälsa, friluftsliv i skolan och friluftsliv som del av hemberedskapen.

Friluftsfrämjandet i förskolan och skolan

Friluftsfrämjandet har idag verksamhet i 412 förskolor och skolor, genom Skogsmulle i förskolan och Skogshjältarna, och genom vårt dotterbolag I Ur och Skur®. På så sätt skapar vi en första naturkontakt för tusentals barn, och genom vår pedagogik

utvecklas barnen mot de mål som finns i läroplanen. Många barn har naturen som sitt klassrum tack vare våra förskolor och skolor. Här får barn utveckla sin upptäckar- och skaparglädje, kunskap om allemansrätten och lära sig att värna om miljön, både idag och i framtiden.

Friluftsfrämjandets verksamhet i skola och förskola möter barn och ungdomar från alla delar av samhället och ger positiva värden som de kan ta med sig hela livet. Vi bidrar till att motverka ohälsa som beror på stillasittande inomhus genom rörelse utomhus och ger barn en tidig relation till naturen som kan följa med hela livet.

I Ur och Skur Utveckling AB

I Ur och Skurs pedagogik har i nästan fyrtio år använts inom förskole- och skolverksamhet. Friluftsfrämjandet I Ur och Skur Utveckling ägs till 100% av Friluftsfrämjandet riksorganisation, är inte vinstdrivande och allt eventuellt överskott återinvesteras i verksamhetsutveckling

Dotterbolaget Friluftsfrämjandet I Ur och Skur Utveckling AB visar ett positivt resultat för 2023. Intäkter och utgifter har vuxit något i och med högre kostnader, utökade bidrag och fler anställda på våra förskolor. Vi har arbetat med planering inför start av ytterligare en ny förskola, i mars 2024.

Bolaget har haft kommunal tillsyn på fem förskolor, alla utan brister. En visselblåsarfunktion har tagits i bruk och vi har anställt en Marknads- och försäljningschef som börjar sitt uppdrag i februari 2024, för satsning på licensförsäljning under kommande år.

Bolaget har fått flera förfrågningar om övertag av verksamhet. Bolaget har fortsatt sin utveckling av nätverksorganisationen, nu med 15 nationella nätverk samt olika fortbildningserbjudanden för pedagoger.

Några resultat från 2023:

- I Ur och Skur Utveckling AB har 185 fast anställda och är huvudman för 10 förskolor inklusive en skola som drivs som en ekonomisk förening. Bolaget hade i december cirka 760 inskrivna barn i huvudmannaverksamheten och med 155 licenstagare finns det totalt cirka 5 450 barn och 1250 pedagoger inom I Ur och Skur.
- 95 pedagoger utbildades som ledare inom Friluftsförbundet genom Grundutbildning I Ur och Skur
- Ett ökat antal webinarier för nyfikna på I Ur och Skur, digitala utbildningar och Nätverksmöten har genomförts under året, samt föreläsning i Nacka kommun
- Höstglöd, konferens med 460 deltagare genomfördes i slutet av september i Ulricehamn samt att en mindre konferens för norra Sverige genomfördes i Vindeln med 64 deltagare.
- Tre nya licenstagare signerade under året
- Under hösten 2023 gjordes 800 nytryck av en uppdaterad *I Ur och Skur*-bok, i december var cirka 650 exemplar sålda

Utenavet

Utenavet är ett nationellt nätverk för främjande av utomhusbaserat lärande som sprider kunskap och inspiration om utomhuspedagogik och naturvägledning. Friluftsförbundet representeras i nätverket av VD för I Ur och Skur Utveckling.

Skogsmulle i förskolan och Skogshjältarna

Genom vårt helägda dotterbolag I Ur och Skur Utveckling AB (IUS) har vi i snart 40 år skapat en första naturkontakt för tusentals barn årligen. Under 2023 inleddes ett arbete med att kraftsamla Friluftsförbundets arbete med Skogsmulle i förskolan och IUS löpande förskolearbete, genom att planera för en överlåtelse av Skogsmulle i förskolan från Friluftsförbundet till IUS.

Under 2023 har vi utbildat 362 nya pedagoger i Skogshjältarna och Skogsmulle i förskolan, vidareutbildat 55 pedagoger i Skogshjältarna och tecknat avtal med 46 nya förskolor/skolor. Det finns en stor efterfrågan om utbildning till pedagoger i förskola/skola. 2023 utbildade vi mer än dubbelt så många jämfört med föregående år, mycket till följd av Regions Syds finansiella stöd från Region Skåne. Vi har också för första gången genomfört en Skogsmulle i förskolan-utbildning i Region Norr.

Några utbildningar har riktat sig specifikt till en skola/förskola/koncern som velat utbilda många pedagoger på samma gång. Detta är något vi ser positivt på då det säkerställer att vi

fyller utbildningsplatserna samt kan öka förutsättningarna för att få igång verksamheten på förskolan/skolan i större utsträckning. Ett exempel på detta är en utbildningsdag där vi utbildade ca 90 fritidspedagoger från 9 olika skolor i Vallentuna kommun. Genom att samarbeta med en kommun ges alla barn i kommunen samma möjlighet att få ta del av utomhuspedagogik under skoltid.

Några resultat för 2023

- Skogsmulle i förskolan och Skogshjältarna bedrivs på 247 förskolor/skolor i landet
- Verksamheterna omfattar 2 757 barn och 1 103 pedagoger

Naturen som återhämtning och källa till kunskap

År 2022 startades projektet Naturen som återhämtning och källa till kunskap med syftet att öka friluftsliv och utomhuspedagogik i grundskolans högre åldrar. Projektet pågår i fem år och gick 2023 in på sitt andra år. Satsningen genomförs med stöd från Svenskt Friluftsliv. Under året har vi bland annat fortsatt arbetet med att kartlägga skolans behov, börjat producera lärarmaterial, samt fördjupat samverkan och nätverk kring friluftsliv i skolan.

Några resultat från 2023:

- Vi har genomfört en enkät om utomhuspedagogik och friluftsliv till NO- och idrottslärare i åk 4–9 med mer än 1 300 enkätsvar från lärare i enkät om utomhuspedagogik och friluftsliv i skolan, vilket gör den till den största enkäten om friluftsliv i skolan, någonsin i Sverige. Med resultatet vill vi få en fördjupad förståelse för skolans behov samt få underlag för att kommunicera med beslutsfattare kring vilka möjligheter och hinder som finns för mer friluftsliv i skolan.
- Vi har samarbetat med pilotskolor för att identifiera hinder och möjligheter för mer friluftsliv i skolan och sprida goda exempel
- Vi har samarbetat med Naturskyddsföreningen i deras skolsatsning "Vilda grannar", för att öka vår synlighet och antalet besökare på våra webbsidor
- Vi har producerat flera filmer med intervjuer med elever och lärare, för att inspirera till ökat friluftsliv i skolan
- Vi har deltagit i riksdagens nybildade friluftspolitiska nätverk samt genomfört flera möten med politiker och beslutsfattare
- Säkrat finansiering och övertagit driften av Skärgårdsstiftelsens utbildningsplats Gålö

Krisvis

Grundkunskap i friluftsliv är många gånger detsamma som grundläggande krisberedskap. Det finns många likheter mellan att klara sig en vecka på fjället och att klara sig en vecka hemma utan el och vatten. Med den utgångspunkten startades Krisvis, Friluftsförbundet bidrag till att stötta och stärka svenska folkets hemberedskap.

Genom Krisvis har vi under året genomfört grundläggande krisberedskapsutbildningar, i kombination med grundläggande friluftsbildningar för en bred målgrupp. Allt från barngrupper, ungdomsgrupper, vuxengrupper och olika typer av seniorverksamheter har utbildats. Krisvis har visat sig vara enkelt att målgruppsanpassa där både teori och praktiska övningar med enkelhet kan ändras efter bland annat, ålder, intresse och tidigare erfarenheter.

Några resultat från 2023:

- På uppdrag av MSB och i samarbete med 11 Lokalavdelningar genomfördes 54 aktiviteter där över 700 personer utbildades inom Krisvis
- Kampanjen Krisvis hade under beredskapsveckan 2,2 miljoner visningar där 7 500 klickades sig till den digitala kursen och 700 personer anmälde sig till ledarledd digital kurs
- Engagerat fler ledare och Lokalavdelningar att genomföra Krisvisa aktiviteter
- Utbildningsmaterial har tagits fram och publicerats. Material som kan både inspirera och finnas som stöd vid anordnande av föreläsningar och utbildningar.
- Flertalet krisvisa möten med flera beslutsfattare har genomförts vilket har gett oss möjlighet att lyfta andra friluftspolitiska frågor som är viktiga för Friluftsförbundet.
- Friluftsförbundet har bjudits in att bli en del av MSB:s civilsamhällsråd.
- Stor extern uppmärksamhet för Krisvis, bland annat i media, vilket stärker vårt varumärke
- Krisvis arrangerade övning på MSB:s scen på Almedalsveckan. Bland andra deltog generaldirektör från MSB och från Socialstyrelsen

Friluftsliv för psykisk hälsa

Satsningen "Häng med oss ut" startade som ett samarbete mellan socialpsykiatri och ledare inom Friluftsförbundet lokalavdelning i Sjöbo. Metoden baseras på forskning kring naturens hälsofrämjande effekter, kamratstöd, meningsfull aktivitet och återhämtning från psykisk ohälsa. Personal som i sitt arbete möter personer med psykisk ohälsa utbildas till ledare av Friluftsförbundet. Det handlar om att göra friluftslivet tillgängligt och sänka trösklarna för klienterna att ta sig ut i naturen.

Genom finansiering från Allmänna Arvsfonden har vi fått möjlighet att utveckla och sprida metoden Häng med oss ut

genom projektet Friluftsliv för psykisk hälsa. Då en ny projektledare har rekryterats under året har satsningen haft en form av nystart, där första halvan av 2023 har fokuserat på att skapa en strukturerad och hållbar organisation medan andra delen av året har kunnat fokusera på utvecklingsarbete.

”Jag tackar skogen för att jag lever.

Per, tidigare deltagare, Häng med oss ut, nu Peer-support Friluftsliv och Psykisk hälsa

Några resultat från 2023:

- Metoden används av cirka 25 verksamheter och har under 2023 presenterats för ett tiotal potentiella verksamheter
- Genomfört tre ledarutbildningar med 58 deltagare
- Utbildat tre nya utbildningsledare
- Metoden har spridits via Naturvårdsverket och Folkhälsomyndighetens webinarium med drygt 400 anmälda
- Området är oerhört aktuellt och vi möter stort intresse från många olika håll
- Metoden används idag över hela landet och på så sätt har vi bidragit till att skapa utevistelser för personer med svår psykisk ohälsa. Och resultatet är tydligt – isolering har brutits, flera deltagare yrkesarbetar idag och vissa är ledare inom vår verksamhet

Opinionsbildning och påverkan

Att friluftsliv skapar livsglädje och förbättrad folkhälsa vet vi på Friluftsfrämjandet. Det visar också forskning. Men det är inte alltid den kunskapen återspeglas i politiska beslut på olika nivåer. En viktig uppgift för Friluftsfrämjandet är därför att öka beslutsfattares och allmänhetens kunskap om friluftslivets samhällsbidrag så att beslut som fattas på kommunal, regional och nationell nivå ska skapa goda förutsättningar för fler att utöva friluftsliv.

Under 2023 har vi bedrivit ett intensivt arbete med att tydliggöra friluftslivets samhällsvinster och synliggöra de positiva samhälleffekterna av vår verksamhet både internt och externt. Målet är att öka kunskapen hos beslutsfattare, så att fler beslut fattas på kommunal, regional och nationell nivå som skapar goda förutsättningar för fler att utöva friluftsliv.

Arbetet med opinionsbildning är långsiktigt. Det kan ta lång tid innan arbetet ger genomslag i praktisk politik. Vi arbetar både proaktivt och reaktivt och deltar i relevanta nätverk och forum, är aktiva i media, för dialog med beslutsfattare och svarar på remisser.

Möten och kontakter med beslutfattare

Under året har vi haft träffat riksdagsledamöter för alla riksdagens partier och haft möten med flera partiledare och statsråd. Vi har också träffat ledningsföreträdare och tjänstemän för relevanta myndigheter som Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten, MSB och Naturvårdsverket. Många av dessa möten har genomförts i naturen där politiker och beslutsfattare träffat medlemmar och ledare och fått en inblick i vår ledarledda verksamhet.

Detta nätverkande har lett till att vi fått förfrågan att bidra i olika publika sammanhang och beslutsprocesser med vår expertis, för att skapa förutsättningar för friluftsliv. Bland annat bjöds vi in till regeringens klimattoppmöte, vi ingår i regeringens Miljömålsberedning samt i MSB:s civilsamhällsråd, vi har deltagit på hearings med regeringen, och seminarier med myndigheter. I alla dessa sammanhang använder vi vår röst för att påverka förutsättningarna för friluftsliv. Vi har också svarat på ett flertal remisser.

Friluftslivets samhällsbidrag i media

Vi har löpande spridit våra förslag om hur friluftslivet kan utvecklas och stärkas via debatt i media, baserat på forskning eller på egna undersökningar vi genomfört, och med goda exempel hämtade ur vår verksamhet. Vi har skrivit flera debattartiklar som spridits brett i lokalmedia.

En framgångsfaktor är samarbete mellan Riks, Regioner och Lokalavdelningar, och att det finns talespersoner både nationellt, regionalt och lokalt.

Med ett intensivt relationsbyggande och en medial närvaro har vi lagt en bra grund för det fortsatta arbetet med att skapa goda förutsättningar för friluftslivet.

Några resultat från 2023:

- Antalet riksdagsmotioner som nämner friluftslivet ökade från 31 till 42, och flera har utgångspunkt i Friluftsfrämjandets underlag och vad vi kommunicerat. Tack vare dialog med oss lämnade en riksdagsledamot i höstas in tre motioner med underlag från Friluftsfrämjandet. En annan riksdagsledamot lyfte i sin titel in "friluftspolitisk" talesperson samt återtätade friluftsnätverket i riksdagen
- I slutbetänkandet från Kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet finns flera förslag av de förslag, bland annat en fördubbling av anslaget till Svenskt Friluftsliv och satsning på friluftsovana grupper som Friluftsfrämjandet drivit
- Genom vår nya kommunikationskanal nyhetsbrevet *Friluftsfrämjandet Analys till politiker och tjänstemän* på riks-, regional och kommunal nivå har vi fått relevanta kontakter med många kommuner och länsstyrelser. Två nyhetsbrev har skickats ut under 2023, antalet prenumeranter uppgår till 1 850
- Vår analys av konsekvenserna av minskat naturanslag i statsbudgeten publicerades i ett 80-tal nationella och lokala medier. Lokalavdelningar fick möjlighet att uttala sig och riksdagspartier återanvände vår analys i sina debattartiklar
- En partienkät inför höstbudgeten kring friluftsliv och naturfrågor i *Magasin Friluftsliv* som besvarades av allt riksdagspartier, ledde till bland annat en debattartikel som publicerades i ett 20-tal tidningar, men också till underlag i analyser, remissvar, underlag och vid möten med beslutsfattare
- Satsning på länspecifika debattartiklar om ett friluftslift tillsammans med regionordföranden har spritts brett
- Regeringen vill att användningen av fysisk aktivitet på recept (FaR) ska öka och bli mer likvärdig över landet, en fråga vi lyft i många sammanhang
- Skogsstyrelsen har börjat föra statistik om den tätortsnära naturen
- Även i den lokala politiken har vårt påverkansarbete lett till konkreta resultat. Ett exempel är att vi i Mariestads-Tidningen lyfte betydelsen av att invånarna har max 300 meter till ett grönområde. Kommunfullmäktige i Mariestad har nu fattat ett sådant beslut
- Under 2023 släppte vi två rapporter kring skidläggningars klimatpåverkan, samt samhällsnyttan med lokala hemmabackar, båda rapporterna har fått stor spridning

6 Huvudstrategi 3

Vi har inspirerat allmänheten till friluftsliv

Genom att nå en bred allmänhet kan vi öppna dörren för att ta del av våra äventyr eller inspirera fler till att ta del av friluftsliv på egen hand. Samtidigt kan vi inspirera och sprida kunskap om Allemansrätten. Att bygga vårt varumärke är en viktig del i att locka fler att ta del av Friluftsförbundet's verksamhet. Därför är ökad synlighet nationellt, regionalt och lokalt högt prioriterat.

Vår långsiktiga målsättning är att så många som möjligt ska ha grundläggande kunskap om Friluftsförbundet, uppleva att vi är välkomnande och har verksamhet som passar dem. Vi vill att fler ska vilja bli medlemmar och delta i vår verksamhet. Vi vill också sänka trösklarna för friluftsliv generellt, inspirera en bred allmänhet och få fler människor att ge sig ut i naturen på egen hand.

Intern kommunikation – Tillsammans för Ett Friluftsförbundet

Med 108 000 medlemmar, 8 700 ideella ledare, ett stort antal förtroendevalda och runt 50 anställda är det viktigt att internkommunikationen fungerar. Alla delar i vår organisation behövs för att uppnå kvalitet i verksamheten, och för att nå uppsatta mål i organisationen. En fungerande internkommunikation är också avgörande för en bra arbetskultur och hög trivsel, och påverkar i allra högsta grad vårt varumärke: hur vi uppfattas utifrån.

Under 2023 har en kartläggning av Friluftsförbundet's internkommunikation gjorts genom intervjuer med regionanställda, ledare och förtroendevalda. En medlemsundersökning kring Magasin Friluftsliv som genomfördes 2022 har legat till grund för det utvecklingsarbete av tidningen som gjorts under 2023 och som sjösätts i och med första numret 2024. Flera workshops och

fokusgrupper har hållits inom ramen för arbetet med att utveckla bland annat varumärkesplattformen och äventyrshanteraren.

Utifrån de lärdomar som framkommit har flera saker gjorts under 2023. En ny kommunikationsstruktur på Rikskontoret har tagits fram. En ny struktur för kommunikation med RO-gruppen och med regionanställda har prövats. Ett veckomejl från Friluftsförbundet's ledningsgrupp till anställda på Rikskontoret har spridits bredare. Ett utvecklingsarbete har påbörjats för att göra Mina sidor mer lättillgängliga, där lokalavdelningar och ledare har involverats. Det arbetet beräknas vara klart 2024.

Flera interndemokratiska forum har arrangerats, och på flera av dessa, till exempel i samband med G1000-mötet, verksamhetsplaneringskonferensen och Ungdomsforum har Lokalavdelningarnas behov av kommunikationsstöd lyfts.

Nyhetsbrevet På Gång till ledare och förtroendevalda har utkommit en gång i månaden. Ett antal Facebookgrupper för olika målgrupper, ledare i olika verksamhetsgrenar, webbredaktörer eller ideellt aktiva som jobbar med kommunikation eller opinionsbildning administreras av medarbetare på Rikskontoret.

När det gäller att utveckla internkommunikationen finns det inte någon universallösning, det behövs många saker men genom att ha fokus på transparens och öppenhet leds vi framåt i vårt utvecklingsarbete.

Extern kommunikation med varumärket i fokus

Friluftsförbundet har ett starkt varumärke. Vi ligger sedan flera år i topp när Kantar Public jämför 40 organisationers trovärdighet och kännedom, så även 2023. Vi har över 117 000 följare i sociala medier, nämns i media över 2000 gånger och når 2 miljoner via vår webbplats. Friluftsförbundet syns!

Det starka varumärket skapas i vår verksamhet, när medlemmar deltar i äventyr arrangerade av engagerade och kunniga ideella ledare. Men varumärket skapas också i vårt möte med friluftsintraserad allmänhet via media, i våra sociala kanaler, och på webben. Här kan vi också inspirera en bred allmänhet till friluftsliv och naturupplevelser, och nå både friluftsvana och friluftsovana grupper. Få fler att uppleva den livsglädje det innebär att vistas i naturen i gemenskap. Bidra till öka folkhälsa och bli en än starkare kraft i samhället. Internt stärker det vår kultur, identitet och stolthet.

”**Intresset för naturen ger ett större intresse för att värna om och bevara den. Naturen gör underverk för vårt mentala välmående.**

Anna, ledare Vildmarksäventyr

En utvecklad varumärkesplattform

Alla som verkar inom Friluftsförbundet är ambassadörer för vårt varumärke. Om vi jobbar åt samma håll, med samma budskap och värderingar, skapar vi en positiv bild av Friluftsförbundet.

Under 2023 har vi genomfört ett stort utvecklingsarbete med att modernisera vår varumärkesplattform och vår grafiska profil, för att skapa en gemensam och tydlig blå tråd, som ska genomsyra vår verksamhet och göra det enklare för ledare, funktionärer, förtroendevalda och anställda att företräda Friluftsförbundet. En utvecklad varumärkesplattform ska presenteras för Riksstämman, och utmynna i en verktygslåda för Regioner och Lokalavdelningar med mallar och underlag som ska förenkla extern kommunikation.

Kommunikationskampanjer som lockar fler till friluftsliv

Under 2023 har ett flertal kommunikationsaktiviteter genomförts för att marknadsföra vår verksamhet och våra friluftsgrenar, bland annat kopplat till säsong, som vi i den externa kommunikationen omvandlat till digitala årstider. Under vintern har både vår skridskoverksamhet, skidskolor och lokala backar kommunicerats brett. I våras kommunicerade vi vår vandringsverksamhet,

kajak och kanadensare inför paddelsäsongen. Vi har synliggjort vägar till att bli ledare och vi har förnyat kommunikationen i samband med medlemsaviseringar. Vi har inspirerat allmänheten till eget friluftsliv inför till exempel skollov. Vi har genomfört en kommunikationskampanj inför allemansrättsveckan, översatt allemansrättsmaterial till flera språk som spridits tillsammans med Generation Pep. Vi har inför Krisberedskapsveckan kommunicerat våra krisvisa utbildningar. Vi har under året byggt ut vår bildbank så att vår visuella kommunikation bättre kan spegla den stora mångfalden i vår verksamhet.

Friluftsförbundets webbplats – ett fönster mot friluftslivet

Som ett nav i vår kommunikation finns Friluftsförbundets webbplats där man bland annat kan bli medlem och anmäla sig till olika äventyr/aktiviteter. Under 2023 hade Friluftsförbundets cirka 2 miljoner unika besök.

Det finns idag fler önskemål kring förbättringar av webben än vad som är möjligt att göra utifrån dagens resurser, därför krävs prioritering av åtgärder. Under 2023 har en av dessa prioriteringar varit att påbörja arbetet med att förbättra ledaradministrationen. Bland annat har vi lanserat möjligheten att skapa utbildningar direkt på webben och då också möjligheten att skapa digitala utbildningar inom alla grenar. En enklare lösning har lanserats under 2023 och kommer att utvecklas under 2024.

Vi har också under 2023 lanserat en ny vy för Mina äventyr med syftet att det ska vara enklare för dem som administrerar äventyr åt andra, äventyr jag administrerar och äventyr jag deltar på.

Friluftsförbundet i sociala medier – för friluftspepp och inspiration

Närmare 117 000 följare får inspiration från våra olika konton i sociala medier och antalet ökar! Vi sprider inspiration och kunskap om friluftsliv och Friluftsförbundets och Skogsmulles verksamhet på Facebook, Instagram och LinkedIn. Räckvidden (antal personer som nåts av innehåll från vår sida) på våra sociala medier var nästan 4 miljoner. Detta avser Friluftsförbundets officiella konton. Utöver detta använder många Lokalavdelningar sociala medier för kontakt med medlemmar och allmänhet.

Skogsmulle är aktiv på egna konton på Facebook och Instagram och står för 12 700 av alla våra följare. Där delas berättelser om Skogsmulle och hans vänner, utbildande faktainnehåll med olika teman som rör allt ifrån djur, väder, rymden, miljö och natur samt pysseltips eller lättsamma utmaningar. Texterna är skrivna för barn men flirtar med vuxna. Totalt har båda kontona tillsammans cirka 12 700 följare, vilket är drygt 1 000 fler än 2022.

Vårt nyhetsbrev Låt äventyret börja

Under 2023 har vårt externa nyhetsbrev, Låt äventyret börja, skickats ut var tredje vecka till i genomsnitt cirka 75 000

En ny form av
Magasin Friluftsliv
med utvecklat innehåll
togs fram under
hösten.

medlemmar och cirka 1700 icke medlemmar per nyhetsbrev. Innehållets fokus har legat på kunskap och inspiration om friluftsliv och äventyr tillsammans med oss.

Friluftsförbundet i media

Friluftsförbundet har nämnts 2 052 gånger i medier under år 2023, enligt mediearkivet Retriever, varav nästan hälften i tryckta tidningsupplagor. Ett stort antal av artiklarna är ett resultat av att Friluftsförbundets Lokalavdelningar når ut i lokala medier med sin verksamhet och att vi har många ledare och förtroendevalda som är duktiga talespersoner.

Magasin Friluftsliv

Magasin Friluftsliv är Friluftsförbundet medlemstidning, målgruppen är vuxna medlemmar. Uppdraget är att inspirera och

sprida kunskap om friluftsliv och friluftsutrustning, friluftaktiviteter tillsammans med Friluftsförbundet eller på egen hand. Magasin Friluftsliv utkom med fyra nummer under 2023. Upplaga var omkring 30 000 till 40 000 och räckvidden 75 000 och 81 000. Annonsintäkter 2022 landade på cirka 1,4 miljoner kronor.

Ett redesignarbete för att utveckla och tydliggöra Magasin Friluftslivs uppdrag har genomförts under 2023. Målet har varit en bättre, modernare tidning, en bättre affär och en ökad spridning av innehållet. En ny form, med utvecklat innehåll har tagits fram under hösten och första nummer i ny design blir nummer 1 2024.

7 Tre fokusområden

Friluftsförbundet 2030: Ett Friluftsförbundet, ökad mångfald och ett hållbart friluftsliv i fokus

Friluftsförbundet fortsätter sin strävan mot att förverkliga Strategi 2030 genom en noggrann samverkan inom organisationen och en ökad effektivitet i resursanvändningen. Organisationen riktar sig mot tre nyckelfrågor: utvecklingen av ledarledda äventyr, ökad mångfald inom friluftslivet och en hållbar verksamhet som föregår med gott exempel.

a. Ett Friluftsförbundet

I arbetet med att realisera Strategi 2030 är en viktig faktor att vi samverkar inom organisationen för att vara en ändamålsenlig organisation. En organisation där det är tydligt vem som gör vad för vilka, där vi möjliggör för fler och nya äventyr genom både möjligheter och skyldigheter i alla verksamheter, där engagemanget och kompetensen att bidra till mer friluftsliv står i fokus. Under året har ett stort utvecklingsarbete genomförts med att skapa en struktur för nästa treåriga verksamhetsplan där uppdrag och roller för organisationens olika delar görs tydligare.

För att kunna rekrytera nya ledare och realisera fler äventyr är ett effektivt nyttjande av resurser en nyckelfaktor.

Friluftsförbundets hade 108 166 medlemmar i september 2023 mot 109 285 för 2022. Det är positivt att medlemsantalet ligger så stabilt över 100 000 medlemmar.

Friluftsförbundets medlemsår sträcker sig från första oktober till sista september. 2023 bestod organisationen av 295 Lokalavdelningar fördelat på sex regioner.

Under 2023 har vi satsat stort på medlemservice för att bli mer tillgängliga för våra medlemmar. Därmed har vi minskat svarstiderna markant, något som uppskattats stort inom organisationen. Vi har också under året arbetat mycket med informations- och prestandaförbättringar på webben.

Regioner och Lokalavdelningar

Friluftsförbundet består av närmare 300 lokalavdelningar och sex regioner. Under året har ett särskilt fokus lagts på utveckling av samverkansformer och stöd till regioner. Bland annat har en behovet av riktad regionstöd analyserats. Det är tydligt att regionerna har olika förutsättningar och behöver olika stöd eller samverkansformer. Arbetet är påbörjat och fortsätter 2024 med fokus på stärkt internkommunikation och tydlighet kring uppdrag och roller.

Under året har Friluftsförbundets rikskontor varit behjälpliga kring arbetet att starta upp, slå ihop och avveckla avdelningar. Antal lokalavdelningar ligger stabilt runt 300.

108 166

medlemmar

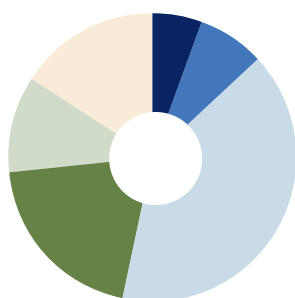
september 2023

8 657

ledare

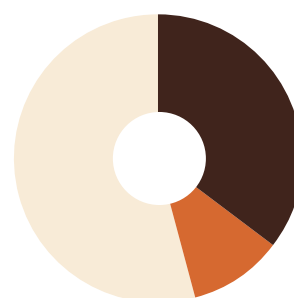
+4,6%

Fördelning av medlemmar per region 2023 (2022)

- Norr 5,8 % (5,4 %)
- Mitt 7,5 % (7,5 %)
- Mälardalen 40 % (40,1 %)
- Väst 20,2 % (20,5 %)
- Öst 10,8 % (11,1 %)
- Syd 15,7 % (15,3 %)

Fördelning av medlemmar per ålderskategori 2023 (2022)

- Barn 35,5 % (34 %)
- Ungdom 10,5 % (11,9 %)
- Vuxna 54 % (54,1 %)

Under året har den interna dialogen inom organisationen fortsatt vara stark. Riksorganisationens styrelse och ledningsgrupp närvarade vid samtliga sex regionstämmor.

Under 2023 anordnades även dialogforumen Planeringskonferensen och G-1000-mötet.

Planeringskonferens anordnades i januari 2023 och är ett tillfälle när representanter för hela organisationen samlas för att följa upp Friluftsförbundet verksamhet samt diskutera framtida utveckling. G1000-mötet anordnades i november 2023 och är ett forum för större lokalavdelningar som syftar till att skapa möjlighet till diskussion av styrkor och utmaningar som stor lokalavdelning samt påverka Friluftsförbundets utveckling framåt.

De sex regionerna har varsin regionstyrelse som leds av regionordförande. Ordförande för de sex regionerna var under året: Alexander Rosenkvist, Linda Wallberg, Hans Rengman, Karin Gustafsson, Leif Malmlof, Marina Larsson.

En stark och trovärdig organisation

Medlemmarna utgör basen i en ideell medlemsorganisation som Friluftsförbundet. Stämman är Friluftsförbundets högsta beslutande organ där medlemmarna fattar beslut om organisationens riktning. 2023 arrangerades en digital årsstämma den 13 maj. På Riksstämman 2021 antogs den treåriga verksamhetsplanen för 2022–2024 som utgår från Strategi 2030.

Strategi 2030 har tre huvudstrategier och dessa är att erbjuda fler äventyr genom ledarlett friluftsliv, öka friluftslivets samhällsbidrag och inspiration till allmänheten.

Under året arrangerade de sex regionerna varsin regionsstämma och därutöver arrangerar lokalavdelningarna årsmöten på lokal nivå. Detta är organisationens demokratiska grundstruktur.

Materialförsörjning

Vår webbshop tillhandahåller ledarkläder, terminsmärken, verksamhetsmaterial och utbildningsmaterial till ledare, Lokalavdelningar och Regioner. 2023 var Bergans fortsatt leverantör av ledarkläder. Under 2023 ökade försäljningen med 11 procent jämfört med 2022.

b. Friluftslivets mångfald

Att vara ett Friluftsförbundet för alla och bidra till att friluftslivets mångfald ökar är också något vi vill ska präglå vår verksamhet. Friluftsliv är ojämnt i olika grupper av befolkningen. Människor med funktionsnedsättning, av utländsk härkomst, med lägre utbildning eller lägre inkomst utövar friluftsliv i lägre grad än andra. Att öka friluftslivet hos grupper som idag står längre ifrån friluftslivet är en potentiell folkhälsoinsats.

Inom Friluftsförbundet arbetar vi aktivt med social håll-

barhet så att fler får möjlighet att uppleva naturen, bland annat genom ledarskap för mångfald och inkludering. Vi vill både att personer som idag inte alls utövar friluftsliv – de friluftsovana – ska få möjlighet att ta del av friluftslivets hälsoeffekter och pröva friluftsliv på egen hand eller tillsammans med oss. Vi vill samtidigt att de som kanske redan har ett friluftslivintresse och kanske praktiserar det på egen hand, men som vill bredda det – de friluftsnysfikna – ska få möjlighet att göra det tillsammans med oss i våra ledarledda äventyr. Genom öppenhet, flexibilitet och delaktighet får alla möjlighet att utveckla sitt friluftsliv tillsammans med Friluftsförbundet.

Äventyrslabb och kurs i friluftskunskap

Under 2023 har vi utforskat och testat olika typer av aktiviteter och koncept som riktar sig till friluftsovana personer inom ramen för det vi kallar för Äventyrslabbet. Tillsammans med samarbetsorganisationer har vi upplevt olika typer av friluftsliv utifrån den specifika målgruppens behov och drivkrafter i syfte att förstå och lära. Det finns ett stort friluftslivintresse bland andra grupper av människor som vi inte når idag. Friluftsförbundet är inte en självklar aktör bland alla. Vi har fått möta ett annat typ av ledarlett friluftsliv i dessa sammanhang vilket har varit väldigt nyttigt. I äventyrslabben lär vi av varandra!

Vi har under året också anordnat en grundläggande kurs i friluftskunskap, en heldagsutbildning som leddes av två av Friluftsförbundets utbildningsledare. Dagen utgick utifrån deltagarnas

behov för att själva kunna skapa mer friluftsliv i sin kontext. Det blev på denna dag tydligt att det finns intresse att ta del av vår kunskap om friluftsliv i andra organisationer och verksamheter.

”Mitt mål är inte att leda ungdomar genom friluftsliv. Det är att ge dem verktyg att våga ge sig på sina drömmar.

Babek, ledare, Vandring

Interna utbildningar för ökad medvetenhet

Arbetet har också haft ett internt fokus bland annat genom en utbildning för rikskontorets personal i hur normer och värderingar påverkar oss och vår verksamhet. För att det ska ske en förändring behöver det finnas en ökad medvetenhet kring dessa frågor och där har vi alla en roll att spela för att göra förflyttningen att bli för fler. Rikskontoret har också i samverkan med regionerna internt stöttat två lokalavdelningar i genomförande av varsin Äventyrsdag. Stödet har då varit att hjälpa till att kommunicera och förpacka instegsaktiviteter. Det var två lyckade äventyrsdagar med cirka 400 deltagare på vardera dag, där det kom många nya deltagare som inte tidigare varit i kontakt med friluftslivet. Lärdomar från dessa pilotverksamheter har spridits till övriga lokalavdelningar vid två digitala workshops.

För att Friluftslivfrämjandet ska kunna främja friluftslivets mångfald behöver vi också bredda bilden av friluftsliv. Det har vi under 2023 bland annat gjort genom ett antal fotograferingar som syftar till att skapa bildmaterial som nyanserar bilden av friluftsliv och friluftslivutövare.

c. Hållbart friluftsliv

Som organisation har vi mycket goda förutsättningar att vara ett föredöme inom ekologisk hållbarhet. Vi har ett stort ansvar att bedriva friluftsliv med hänsyn till naturen då förändringar i ekosystem och av klimatförändringar kommer att förändra den natur som vi vill verka i. Vi arbetar kontinuerligt med att utveckla vår verksamhet och våra utbildningar mot ett mer hållbart friluftsliv. För oss handlar hållbarhet om flera dimensioner, ekologisk hållbarhet, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet.

Vår verksamhet har goda förutsättningar att öka deltagares och ledares kunskap om vikten av biologisk mångfald och klimatfrågor. Det man känner värnar man i större utsträckning. Genom vilja att bidra till bättre miljö, genom kunskap om vårt faktiska avtryck och genom förändring arbetar vi för ett mer hållbart friluftsliv.

Vi vill öka insikten om att vara socialt hållbara genom att vara

relevanta för en ännu bredare målgrupp än idag, som till exempel friluftsovana, öka deltagare från ekonomiskt utsatta områden. Social hållbarhet är en central fråga inom arbetet med att nå nya grupper av ledare och medlemmar. Men även inom utbildningar av yrkesverksamma personer som inom ramen för sitt arbete skapar utestelser och friluftsliv för personer som i lägre utsträckning nås av de friluftsäventyr som erbjuds av ideella ledare på medlemmars fritid.

För att kunna vara en ledande aktör inom hållbart friluftsliv behöver vi även vara ekonomiskt hållbara så att vi kan fortsätta att utvecklas. Vi utvecklar redovisningen av vårt hållbarhetsarbete samtidigt som vi ger medlemmar och ledare verktyg att själva leda mot ett hållbarare friluftsliv. Respekt för naturen och kunskap om allemansrätten är en självklar del av alla.

Hållbarhetsinventering och samåkningsplattform

Under 2023 har vi inom satsningen Hållbart friluftsliv påbörjat en inventering av hur vår verksamhet kan bli mer hållbar. Bland annat har ett utkast för en hållbarhetspolicy tagits fram samt att indikatorer att mäta förändring med har identifierats. En referensgrupp med ledare och andra engagerade i inom organisationen har bildats. Det tar tid att skapa nya förhållningssätt, samtidigt är det en spännande tid där vi som organisation med rätt verktyg har möjlighet att driva på arbetet kring ett mer hållbart friluftsliv.

Under 2023 lanserades en samåkningsplattform som Friluftslivfrämjandet tagit fram tillsammans med Skjutsgruppen, Naturskyddsföreningen, Umeå kommun och Göteborg Stad, med finansiering från Vinnova och Västra Götalandsregionen. Som medlem i Friluftslivfrämjandet kan man använda plattformen för att hitta andra som också ska åka till samma ort. Genom samåkning minskar vi belastningen på miljön och vi lär känna varandra bättre. Det tar tid att skapa nya förhållningssätt till transporter till våra aktiviteter, därför är det positivt att 1 500 av våra medlemmar har skapat ett konto på plattformen.

Under utvecklingsarbetet med Magasin Friluftsliv har hållbarhetsperspektivet varit centralt. Tidningen får ett nytt lättare papper. Även innehållet kommer att genomsyras mer av hållbarhetsperspektivet.

Respekt för naturen
och kunskap om
allemansrätten är en
självklar del av vår
verksamhet.

8 Finansiering och partners

Friluftsförbundet våra partners

Tillsammans med våra partners skapar vi möjligheter. För oss är organisationsstöd och gåvor från företag, stiftelser och filantroper en viktig finansieringskälla då det ger möjlighet att genomföra vår verksamhet och strategiska prioriteringar.

Friluftsförbundets finansiering

Friluftsförbundet finansieras av medlemsavgifter, statliga medel, projektmedel, övriga bidrag och gåvor, samt egna intäkter och samarbeten. Syftet med finansieringen är att ge förutsättningar till en hållbar ekonomisk utveckling för Friluftsförbundet och vår verksamhet. Tillsammans med partners skapar vi även förutsättningar att ytterligare stärka vårt varumärke och attraktionskraft.

Under 2023 fortsatte Friluftsförbundet finansieringsstrategin att utveckla givandet kopplat till 90-kontoinsamling, filantropi och företag. Vår strategi är att ha en långsiktig, bred finansieringsbas med olika bidragsgivare, partners och givare som intäktskällor. En extern värdering av Friluftsförbundet som sponsorrättighet har genomförts under året. Denna möjliggör att vi på ett än mer professionellt sätt kan erbjuda företag konkreta samarbetsformer med tydliga paket. Friluftsförbundet vill fortsatt skapa hållbarare finansiella förutsättningar för att driva och utveckla alla delar i vår verksamhet mot vår strategi 2030.

Friluftsförbundet får ett statligt organisationsbidrag genom Svenskt Friluftsliv. Därutöver har projektmedel för arbete med friluftsliv i skolan, hemmabackar och hållbarhet beviljats av Svenskt Friluftsliv.

Friluftsförbundet är förmånstagare till Svenska Postkodlotteriet och har sammanlagt sedan starten fått 88 miljoner kronor till och med 2022. Under 2023 fick Friluftsförbundet sju miljoner kronor samt Drömprojektet "Friluftsliv för framtidens förebilder" tillsammans med Scouterna och Mentor Sverige på 29 213 000 kr.

Fortsatt filantropiskt stöd möjliggjorde intensifierade insatser av Ledarskap för mångfald för att inkludera fler i friluftslivet.

Föreningens 90-konto, som står under tillsyn av Stiftelsen för insamlingskontroll, har nummer 90 01 76-9.

Företagssamarbeten

Under 2023 har Friluftsförbundet och Orkla, inom ramen för varumärkessponsoringen, bland annat erbjudit Orklas samtliga medarbetare digital Krisvisutbildning. En butikskampanj genomfördes under hösten där vi gemensamt uppmanade till att äta mer utomhus. Orklas Friluftssambassadorsprogram fortsatte också under året. Detta har skapat ökad kunskap om Friluftsförbundet och våra viktiga frågor – rörelseglädje, folkhälsa och friluftsliv för alla, hos Orklas personal över hela landet. Bergans har under 2023, liksom de senaste nio åren, varit Friluftsförbundets officiella klädpartner.

9 Styrelse och ledning

Riksorganisationen och förtroendevalda

Riksorganisationens styrelse ska strategiskt leda, driva och utveckla Friluftsrämjandet så att ändamålsparagrafen ”att verka för att främja aktiv fritid genom skidåkning och annat friluftsliv och därigenom verka för folkhälsa och livsglädje” uppfylls långsiktigt. Ledningsgruppen är ansvarig för att styrelsens beslut genomförs och följs upp.

Friluftsrämjandets styrelse bestod 2023 av:

Erik Lundvik, ordförande
Katarina Wendt Englund, 1:e vice ordförande
Anders Gerward, 2:a vice ordförande
Ledamöter: Christopher Hamilton, Henrik Tell*, Karin Olsson, Anna Nergårdh, Ulrica von Thiele Schwarz, Peter Westman och adjungerad ungdomsledamot Alma Melishenko

*Henrik Tell avgick från styrelsen den 1 september 2023.

Valberedningen 2023 bestod av:

Fram till årsstämman 2023:

Sabina Rasiwala Hägglund, ordförande
Dennis Hedström, vice ordförande
Ledamöter: Anna Rindfjell, Tommy Eliasson, och Håkan Wirtén

Från årsstämman 2023:

Jörg Bassek, ordförande
Dennis Hedström, vice ordförande
Ledamöter: Anna Rindfjell, Lars Lindström och Tommy Eliasson

Friluftsrämjandets ledningsgrupp 2023 bestod av:

Kristina Ljungros, generalsekreterare
Anders Öhman, chef Administration och föreningsstöd
Helena Färnsten, chef Kommunikation och samhälle
Truls Neubeck, chef Friluftsakademien och regionstöd

Generalsekreteraren (GS) och ledningsgruppen har operativt lett, drivit och utvecklat Friluftsrämjandet i enlighet med de direktiv som sätts av styrelsen och i linje med GS-instruktion och attestreglemente.

Revisorer

Malin Nilsson, huvudansvarig revisor med Maria Loghmani som personlig suppleant.

FRILUFTS
FRÄMJANDET